

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-488/15

**Euroopa Komisjon
versus
Bulgaaria Vabariik**

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Keskkond – Direktiiv 2008/50/EÜ – Välisõhu kvaliteet – Artikli 13 lõige 1 – XI lisa – PM₁₀ sisalduse 24tunnine ja aastane piirtase – Piirtasemete süstemaatiline ja pidev ületamine – Artikkel 22 – Teatavale piirtasemele vastavuse saavutamise tähtaja pikendamine – Kohaldamise tingimused – Artikli 23 lõige 1 – Õhukvaliteedi kavad – „Võimalikult lühike“ ületamise ajavahemik – Asjakohased meetmed – Hinnanguelemendid

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (kolmas koda) 5. aprilli 2017. aasta otsus

- Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Vaidluse ese – Kindlaksmääramine kohtueelses menetluses – Pärast põhjendatud arvamuse esitamist ilmnenu asjaolude arvessevõtmine – Tingimused – Esmaselt viidatud asjaoludega sama laadi ning sama käitumist kujutavad asjaolud*
(ELTL artikkel 258)
- Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Põhjendatuse kontrollimine Euroopa Kohtu poolt – Arvesse võetav olukord – Olukord põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpul*
(ELTL artikkel 258)
- Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Vastuvõetavuse tingimused – Liidu kohtu pädevus – Kontrollimine omal algatusel*
(ELTL artikkel 258)
- Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Vaidluse ese – Kindlaksmääramine kohtueelses menetluses – Kohandamine liidu õiguse muudatuse tõttu – Lubatavus – Tingimused*
(ELTL artikkel 258)
- Keskkond – Õhusaaste – Välisõhu kvaliteet – Direktiiv 2008/50 – Inimeste tervise kaitseks ette nähtud piirtasemed – Ületamine – Kohustuste rikkumine*
(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/50, artikli 13 lõige 1 ja XI lisa)
- Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Objektiivsus – Liikmesriigi kohustuste rikkumise alus – Mõju puudumine*
(ELTL artikkel 258)

7. *Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Hagimenetluse algatusdokument – Etteheidete ja väidete esitamine – Vorminõuded – Konkreetsete etteheidete äranäitamine*

(ELTL artikkel 258; Euroopa Kohtu põhikiri, artikli 21 esimene lõik; Euroopa Kohtu kodukord, artikli 120 punkt c)

8. *Keskfond – Õhusaaste – Välisõhu kvaliteet – Direktiiv 2008/50 – Õhu kvaliteedi piirtasemete ületamine – Kohustus koostada kava selle olukorra lahendamiseks – Ulatus*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/50, artikkel 22 ja artikli 23 lõige 1)

9. *Keskfond – Õhusaaste – Välisõhu kvaliteet – Direktiiv 2008/50 – Õhu kvaliteedi piirtasemete ületamine – Kohustus koostada kava selle olukorra lahendamiseks – Rikkumise tuvastamine – Hindamiskriteeriumid*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/50, artikli 23 lõige 1)

10. *Keskfond – Õhusaaste – Välisõhu kvaliteet – Direktiiv 2008/50 – Õhu kvaliteedi piirtasemete ületamine – Kohustus koostada kava selle olukorra lahendamiseks – Tähtaeg*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/50, artikli 23 lõige 1)

1. ELTL artikli 258 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ese on piiritletud komisjoni põhjendatud arvamusega, mistõttu hagi peab rajanema samadel põhjendustel ja väidetest kui põhjendatud arvamus. Niisuguse hagi ese võib hõlmata asjaolusid, mis on aset leidnud pärast põhjendatud arvamuse esitamist, tingimusel, et need on selles arvamusel viidatud asjaoludega sama laadi ning kujutavad endast sama käitumist.

Lisaks, kui hagi eesmärk on osutada liidu õigusnormide süstemaatilisele ja pidevale rikkumisele, ei saa põhimõtteliselt välistada komisjoni poolt täiendavate tõendite esitamist, millega Euroopa Kohtu menetluse käigus soovitakse näidata, et väidetav rikkumine on üldine ja juurdunud.

(vt punktid 37, 42 ja 43)

2. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 40)

3. Euroopa Kohus võib omal algatusel kontrollida, kas ELTL artiklis 258 sätestatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamise tingimused on täidetud.

(vt punkt 50)

4. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 52 ja 87)

5. ELTL artiklis 258 sätestatud menetlus põhineb aga EL toimimise lepingust või teisesest õigusest tulenevate liikmesriigi kohustuste rikkumise objektiivsel tuvastamisel. Direktiivi 2008/50 välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta XI lisas kindlaks määratud piirtasemete ületamisest seega piisab, et tuvastada direktiivi 2008/50 artikli 13 lõike 1 koostoimes nimetatud lisaga rikkumine.

(vt punktid 68 ja 69)

6. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 76)

7. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 87)

8. Direktiivi 2008/50 välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta artikli 23 lõikest 1 ilmneb, et kui PM_{10} sisalduse piirtasemeid ületatakse pärast nende saavutamiseks ette nähtud tähtaega, on asjaomane liikmesriik kohustatud esitama õhukvaliteedi kava, mis vastab teatud nõuetele. Sellel sättel on aga üldisem ulatus, sest seda kohaldatakse ilma ajalise piiranguta kõikide selles direktiivis kindlaks määratud saasteainete piirtasemete ületamiste suhtes pärast nende tasemete saavutamiseks ette nähtud tähtaega, sõltumata sellest, kas see on kehtestatud direktiiviga või teeb seda komisjon selle direktiivi artikli 22 alusel.

(vt punktid 102 ja 104)

9. Asjaolust, et liikmesriik ületab PM_{10} sisalduse piirtasemeid, ei piisa iseenesest järelduseks, et see liikmesriik rikub direktiivi 2008/50 välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta artikli 23 lõikes 1 ette nähtud kohustusi. Nimelt tuleb juhtumipõhise analüüsi alusel kontrollida, kas asjaomase liikmesriigi koostatud kavad on selle sättega kooskõlas. Sellest tulenevalt tuleb õhu kvaliteedi kavad koostada ainult saastamisohu vähendamise eesmärgi ja erinevate olemasolevate avalike ja erahuvide tasakaalu arvesse võttes.

(vt punktid 106–108)

10. Direktiivi 2008/50 välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta artikli 23 lõikest 1 tuleneb, et kuigi liikmesriikidel on kohaldatavate piirtasemete ületamisel juhtumipõhiselt võetavate meetmete kindlaksmääramise teatav kaalutusruum, peavad need igal juhul võimaldama seda, et piirtasemete ületamise aeg oleks võimalikult lühike. Selle sätte sõnastusest ja ülesehitusest ilmneb, et kohustus, mille kohaselt peab piirtasemete ületamise ajavahemik olema võimalikult lühike, ei sõltu komisjonile kavade edastamise kohustusest. Seetõttu ei anna selle direktiivi artikli 23 lõike 1 kolmas lõik asjaomasele liikmesriigile mingit täiendavat tähtaega kohaste meetmete võtmiseks ja nende jõustumiseks.

(vt punktid 109 ja 112)